

**DR. GORAN GRANIĆ,
ZAMJENIK
PREMIJERA RH:**

POKUŠAJMO GRADITI HRVATSKU KROZ ZNANJE I STRUKU

str. 2-3

CROATIAN INFORMATION CENTRE
HRVATSKI INFORMATIVNI CENTAR

Dom i svijet

ZAGREB/FRANKFURT, 17. travnja 2000.

BROJ 292

www.hic.hr/dom

Središnja točka u svemiru američkog sustava javnih knjižnica nalazi se preko puta Capitola

KAKAV ĆE STAV PREMA HRVATSKOM JEZIKU ZAUZETI JEDNA OD NAJUTJECAJNIJIH I NAJVEĆIH KNJIŽNICA DANAŠNJIJE - LIBRARY OF CONGRESS, KONGRESNA KNJIŽNICA U SAD-U?

HRVATI ZAUVIJEK JEZIČNO 'OZENJENI' SRBIMA

**BORBA ZA HRVATSKI JEZIK
UNUTAR AMERIČKOG
AKADEMSKOG SUSTAVA**

Kvaka je u ovome: Kongresna knjižnica u SAD-u ne želi ugasiti nepostojeći srpsko-hrvatski jezik. I k tome ne želi uvesti hrvatski s vlastitom šifrom, što će učiniti čak i za 'bosanski' jezik. Ovo je jedinstveni trenutak da se jednim potezom promijeni i jezik i šifra. Velika je važnost takve odluke za Hrvatsku - i politički, i kulturno, i ekonomski!

Malo na istok, preko puta Capitola, diže se još jedna monumentalna zgrada, nešto strožeg i jednostavnijeg sloga - »najveća riznica kulturnih bogatstava na svijetu«, The Library of Congress (LOC), Kongresna knjižnica, ključni izvor obavještenja za američki Kongres i Administraciju, i središnja točka u svemiru američkog sustava javnih knjižnica. Što LOC odluči, slijede uglavnom sve američke javne knjižnice, i ne samo knjižnice. Dakle, ako se u LOC-u nešto kuha glede Hrvatske, nitko niti u domovini niti u dijaspori ne može ostati ravnodušan.

Nastavak na str. 2-3

Uvodnik

ŠTO SU POKAZALI LOKALNI IZBORI U FBiH

Zašto SDP osvaja vlast?

Lokalni izbori u BiH proteklog vikenda označeni su u javnosti, i među upućenim promatračima, kao važan politički otklon biračkoga tijela prema lijevoj strani stranačke lepeze. Nakon gotovo deset godina socijaldemokratska opcija dobila je značajno povjerenje građana koji su izašli na izbore i to mnoge promatrače upućuje na sugestivni zaključak da Bosna i Hercegovina ide hrvatskim putem. Je li tome baš tako?

Bosna i Hercegovina ne može ići hrvatskim putem, jer su njoj - barem na papiru - konstitutivna tri naroda. Istina je da su se narodne opcije držale manje-više čvrsto, a u početku i dosta sukladno sve važne političke pozicije. Velikosrpska agresija je iz toga trolista prvo izdvojila Srpsku demokratsku stranku, a onda se hrvatsko muslimanskim sukobom raspao i dvojac HDZ i SDA. Zato bi, prije sugestije da se BiH okreće nalijevo, trebalo pogledati što se dogodilo s te tri stranke i u čije je »sedlo uskočila« SDP?

Od 146 općina u cijeloj BiH, ta ljevičarska stranka nije u srpskom entitetu osvojila vlast niti u jednoj općini, a u Federaciji BiH HDZ je ovoga puta bila čak i nešto jača nego na prethodnim izborima. Ako se promotre sredine u kojima je pobijedila - apsolutnom većinom, ili kao stranka koja je dobila pojedinačno najviše glasova, SDP je pobijedila u tipičnim čaršijama - muslimanskim urbanim sredinama: u Sarajevu, Tuzli, Zenici i drugima. Koji bi tome mogli biti uzroci? Prije svega, četiri godine nakon rata, bosanski seljak ima od čega živjeti, a u gradovima se gospodarstvo uopće ne obnavlja, jer se samo ne može obnoviti, a međunarodna zajednica ne daje novac, jer te sredine ne jamče provedbu mirovnog sporazuma. Sarajevo je, primjerice, pod tihim sankcijama jer ni dvije godine poslije dogovora s međunarodnim čimbenicima nema pomaka u obnovi i povratku prognanika. Umjesto poboljšanja života, sve su češće priče o korupciji koje optužuju čak i muslimanski vrh. I to je bitni uzrok muslimanskog odmaka od SDA prema socijaldemokratima koji obećavaju suživot, povratak i obnovu gospodarstva i stanova.

U hrvatskom korpusu, moglo bi se, samo na prvi pogled, pomisliti da je riječ o stagnaciji. Vrlo su znakoviti pokazatelji koji svjedoče da je HDZ ponovno nadmoćno osvojila sve ključne pozicije u hercegovačkim općinama, a da je vratila, recimo uvjetno - otela, Novoj hrvatskoj inicijativi Krešimira Zubaka neka mjesta u srednjoj Bosni. Problem o kojemu se malo govori jest da je na izbore, pogotovo u Hercegovini, izišlo začuđujuće malo birača, ponegdje i manje od polovice. HDZ se pokušava ubrzano transformirati iz narodnog pokreta u stranku kojoj je program: konstitutivnost i očuvanje etničkog bića i kulture Hrvata u BiH, odustajanje od vezanosti uz Zagreb i prilagodba prema Sarajevu gdje moraju tražiti mjesto pod političkim suncem. HDZ je u krajevima gdje je na vlasti ovih dana začela i oštru borbu protiv kriminala, korupcije, a i kooperativnija je u okvirima Federacije, na vrhu države, uz čuvanje hrvatskog etničko-političkog pečata. To bi joj trebalo jamčiti stabilnu poziciju u jesen na općim izborima!

Srpski korpus se vratio SDS-u iz dva razloga: razne stranke i koalicije centra koje su tu stranku izbacile iz vladajuće fotelje očito nisu iskoristile svoju šansu. U prvom redu, nisu se dovoljno odmaknule od tvrde srpske struje, odgovorne za velikosrpsku agresiju, te zato nisu ni dobile blagonaklonost i konkretnu pomoć kod politički i ekonomski utjecajnih međunarodnih čimbenika. S druge strane uhićenje čelnika SDS-a Momčila Krajišnika za ratne zločine, samo nekoliko dana uoči izbora, mobiliziralo je Srbe i imalo je suprotan učinak od srpskog odmaka naspram tih zločina i zločinaca. Vratili su se srpskoj kompaktnosti, uvidjevši da svijet ne amnestira srpske zločine.

I kada sve zbrojite: socijaldemokrati su se vratili kao važan čimbenik u politiku Bosne i Hercegovine! Pomaknuli su se s mrtve točke izvanparlamentarne stagnacije! Hoće li na jesen učiniti puni preokret ovit će o njihovim prvim potezima na lokalnoj razini, tamo gdje su iz opozicije prešli u poziciju.

Andelko Perinčić

PROPADA BLAGO KOTORSKE BISKUPIJE:

Zaštitu
traži svih
120 crkava
u Boki

U OVOM BROJU

MARIJANSKA SVETIŠTA KOJA POSJEĆUJU HRVATI:

- Marija Bistrica - najpoznatije
- hrvatsko Marijansko svetište

str. 5

PROF. SILVIJA LETICA, VODITELJICA ODJELA ZA ŠKOLSTVO PRI HMI-U:

- Razmjena studenata je program koji nudi nezaboravne susrete

str. 4-5

str. 7

KAKAV ĆE STAV PREMA HRVATSKOM JEZIKU ZAUZETI JEDNA OD NAJUTJECAJNIJIH I NAJVEĆIH KNJIŽNICA DANAŠNICE - LIBRARY OF CONGRESS, KONGRESNA KNJIŽNICA U SAD-u?

HRVATI ZAUVIJEK JEZIČNO 'OZENJENI' SRBIMA

BORBA ZA HRVATSKI JEZIK UNUTAR AMERIČKOG AKADEMSKOG SUSTAVA

Nastavak sa str. 1

Gospodin Šime Letina, rodom Zadrin, stigao je u SAD prije oko 30 godina, a više od četvrt stoljeća radi u LOC-u. Zajedno s Božom Bačakom, predstavlja »hrvatski tim« u toj možda najvažnijoj knjižnici na svijetu. Letina je katalogist za slavenske jezike, prvenstveno za radove iz filozofije, religije i psihologije. »Na temelju obavještenja LOC-a američki kongresmeni - senatori i zastupnici - određuju svoje dnevno djelovanje i političke odluke«, pojašnjava g. Letina ulogu i važnost LOC-a. Inače LOC je otvoren širokoj javnosti, a sustavno pribavlja sve što se tiska širom svijeta i stoga se s pravom smatra jednom od najvećih kulturnih ustanova u SAD-u i u svijetu.

Hrvatski postojao do 1930.

Među jezicima koji su zastupljeni u LOC-u je, naravno, i hrvatski. Zanimljivo je, kako nas upućuje g. Letina, da je hrvatski službeno »postojao« do 1930., kad je LOC na izričitu zamolbu srpskog kralja uveo »srpsko-hrvatski«. To je potvrdio u svom predavanju u LOC-u i profesor Radoslav Katičić prije nekoliko godina, kad je upozorio da su u British Museumu hrvatski i srpski bili odvojeni do 1974! G. Letina i g. Bačak borili su se i prije stvaranja suvremene hrvatske države za odvajanje hrvatskog od srpskog, no »nitko uopće nije htio slušati«. Ipak, naši su knjižničari barem u osobnim

odirima s kolegama nastojali iznijeti istinu. No LOC nije želio donositi »političke odluke« i držala se mišljenja »međunarodnih jezikoslovaca«, tj. da je srpsko-hrvatski »jedan jedinstveni jezik«. Poznato, zar ne?

Nedavno stvari su se pokrenule i u LOC-u. Kako nas izvještava g. Letina, radi se na tome da se hrvatski odvoji od srpskog. U LOC-a svaka država i jezik imaju svoju šifru. Jugoslavija je bila (yu) a unutar nje bile su šifre SCC (Serbo-Croatian Cyrillic) i SCR (Serbo-Croatian Roman). Zahvaljujući vjerojatno pritiscima izvana, pretpostavljamo političkim, te, kako kaže g. Letina, posjetama profesora Brozovića i Katičića, LOC je počela razmišljati o odvajanju jezika. Prvo, 17. prosinca 1999., »srbo-hrvatima« u Knjižnici obznanjeno je da će se mijenjati jezične šifre, iako ne i ime jezika. G. Letina je na to odgovorio da to nema logike, ako se ne mijenja ime jezika. LOC je ustvrdila da je za to »prerano«. No početkom travnja sazvan je novi sastanak i najavilo se da će doći do sljedećih promjena: srpski će se odvojiti od hrvatskog, zadržati će se srpsko-hrvatski (uz izgovor da je to za one koji tvrde da i dalje pišu tim »jezikom«), te uvesti

bosanski s vlastitom šifrom (BOS). No šifre za srpski i hrvatski neće se mijenjati! Ostaju SCC i SRC! »LOC

Odluka je važna zbog toga što je hrvatski jezik kao i svaki drugi jezik duša i srce naroda, i ako se oduzme ta duša i srce, nema života za narod. Neprijatelji su stoga kroz prošlost uvijek nastojali uništiti i zatajiti hrvatski jezik. Ako Hrvati nemaju jezika, nisu ni narod. Danas, kad imamo svoju državu i slobodu, posebno je važno naglasiti pravo na svoj jezik i na to da ga možemo zvati kako sami hoćemo. A posebice je to važno u ovoj najvećoj kulturnoj ustanovi u srcu Amerike

očito želi da ostanemo uvijek »oženjeni« sa srpskim«, kaže g. Letina. »Knjižnica nas je izvjestila da nema običaj mijenjati jezične šifre, međutim ja sam im ukazao da se ne radi o mijenjanju već doda-

Dr. Zdenka Delalić, istaknuta hrvatsko-američka politička djelatnica: *Svijest o posebnosti Hrvatske u Americi jedva da i postoji*

vanju nove šifre za hrvatski i srpski, upravo kao što se to radi za bosanski«. LOC je odbila taj prigovor i tu su stvari zapele. Odluka će biti pravovaljana za nekoliko tjedana. Dakle, nije prekasno. Letina i Bačak su uložili prigovor i traže saveznike među američkim kongresmenima - prvenstveno onim hrvatskog podrijetla, unutar udruga i ustanova hrvatsko-američke zajednice, a također i podršku političkih, diplomatskih i kulturnih ustanova domovine. »Treba vršiti pritisak sa sviju strana, kako bi se izmijenila i jezična šifra, a ne samo ime jezika«.

Pismo hrvatskoj vladi i Veleposlanstvu u SAD-u

Radi li se o politici, neznanju, inerciji, mržnji...? G. Letina vjeruje da se ponajprije radi o birokratskoj inerciji. »U našoj ustanovi ljudi se na nešto nauče, i teško ih je nagovoriti na promjenu«, kaže Letina. »Reagirale su i mnoge sveučilišne biblioteke, koje ne žele da se mijenja jezik, jer bi onda i one morale slijediti LOC«. Ne zaboravimo, američka su sveučilišta tvrđava srbofila, srbohrvatstva i jugoslovenstva. Zamislite gužvu u sveučilišnoj administraciji kad bi se odvajali programi

srpskog od programa hrvatskog - nove administrativne strukture, novi ljudi, nova oprema, novi troškovi... A o reputacijama i karijerama izgrađenim na jugoslovenstvu, srbohrvatstvu i samoupravljanju da se i ne govori!

G. Letina se obratio za pomoć na hrvatsko veleposlanstvo u Washingtonu, »jer sam u svezi toga surađivao još s dr. Šarčevićem, a nastavio s dr. Žužulom. No nije bilo rezultata. Veza koju je dr. Šarčević imao u LOC-u napustila je knjižnicu, i pokušaj je propao«.

Konačno, g. Letina se obratio izravno Zagrebu, e-mailom premijeru Ivici Račanu: »Znam da je Predsjednik Vlade zaokupljen stotinama drugih briga, međutim smatram da je ovo važna odluka, i politička odluka, i da bi ured Predsjednika Vlade trebao iskoristiti svoj autoritet da dođe do željene promjene. Ovo je pogodan čas da se jednim potezom promijeni i jezik i šifra. Niti jedan Hrvat ne bi smio ostati ravnodušan«.

Kolika je važnost takve odluke za Hrvatsku - i politički, i kulturno, i ekonomski? I za prisutnost Hrvatske u Americi?

»Odluka je važna zbog toga što je hrvatski jezik kao i svaki drugi jezik duša i srce naroda, i ako se oduzme ta

duša i srce, nema života za narod. Neprijatelji su stoga kroz prošlost uvijek nastojali uništiti i zatajiti hrvatski jezik. Ako Hrvati nemaju jezika, nisu ni narod. Danas, kad imamo svoju državu i slobodu, posebno je važno naglasiti pravo na svoj jezik i na to da ga možemo zvati kako sami hoćemo. A posebice je to važno u ovoj najvećoj kulturnoj ustanovi u srcu Amerike, gdje su pohranjene knjige iz cijelog

LOC je otvoren širokoj javnosti, a sustavno pribavlja sve što se tiska širom svijeta i stoga se s pravom smatra jednom od najvećih kulturnih ustanova u SAD-u i u svijetu

RAZGOVOR S DR. GORANOM GRANIĆEM, ZAMJENIKOM PREMIJERA RH

POKUŠAJMO GRADITI HRVATSKU

Budući se ovih dana mnogo govori o strategiji razvoja republike Hrvatske u sljedećem stoljeću, za razgovor na spomenutu temu zamolili smo dr. Gorana Granića, zamjenika premijera RH Ivica Račana.

●Molim Vas, dr. Graniću, da našim čitateljima kažete do kuda se stiglo s tom strategijom, njezinom izradom, te jesu li se već domaće institucije i znanstvenici uključili u njezinu izradu?

»Mi smo tek na početku s tim poslom i ovo je zapravo animiranje znanstveno-stručnog potencijala, znanstvenih institucija i pojedinaca da se uključe u projekt. Cijeli projekt je zamišljen na jedan nestandardan način i ponekad izaziva određene zabune kod ljudi koji su naviknuti na čvrste forme rada ili pak zatvorene procese. Ovaj projekt je zamišljen kao trajni pro-

Hrvatska ne može opstati i ne može se razvijati kao zatvorena zemlja. Nama nisu potrebni bun-keri ni takva vrsta nacionalizma koja će nas odvojiti od svih. Nama domoljublje treba biti poticaj za otvaranje i za stvaranje jedne europske, civilizirane Hrvatske koja je integrirana u Europu

jekt. Naravno, mi ćemo u određenju fazi testirati završetak projekta. Pred nama je velika zadaća, i ja sam zadovoljan u ovoj fazi s odazivom, jer očito da u Hrvatskoj postoji spremnost i želja ljudi da se priključe. Naravno, ima tu i nesnalaženja i previše pojedinačnog uskog gledanja na problem, ali to je normalni pristup budući nikada nismo radili na takvom projektu. Napomi-

njem još jedanput, projekt je potpuno otvoren. Želi prihvaćati ideje i želi u ravnopravni odnos poticati i pitanja kao što su ona u svezi obrazovanja s, recimo, pitanjima organizacije države ili pak s ekonomskim pitanjima, i svakom tom segmentu hoćemo dati važnost. Tu bih želio naglasiti da su ciljevi vrlo jednostavni. Želimo stvoriti Hrvatsku kao demokratsku zemlju, civilno otvoreno društvo koje će se integrirati u Europsku zajednicu. To je vrlo jednostavan cilj, ali naravno teško ostvariv. No, što se tiče cilja mislim da ga svaki čovjek može jednostavno prepoznati.

ga mislim na udruge koje okupljaju hrvatske intelektualce.

»Zadnjih desetak godina dosta se govorilo o našim ljudima koji žive vani, no uglavnom se govorilo o njihovoj materijalnoj pomoći. No, mislim da je puno značajniji potencijal ljudi, odnosno pomoć koju Hrvatska treba dobiti u znanju tih ljudi. To je također poziv tim ljudima izvan Hrvatske da se uključe u projekt. Naravno, ja bih molio da budu strpljivi. Mi ponekad imamo previše želja i preslabu organizaciju da bi prihvatili sve ljude iz inozemstva, ali vjerujem da ćemo znati iskoristiti taj iseljenički potencijal. Potrebno nam je znanje naših iseljenika, njihovo iskustvo, kultura življenja u demokraciji, stoga vjerujem da će oni znati naći načine kako da sve to bogatstvo stave u funkciju

Slaba organizacija koči projekt

●Hoćete li u projekt uključiti i organizacije koje već godinama djeluju u iseljeništvu? Tu prije sve-

Mi ponekad imamo previše želja i preslabu organizaciju da bi prihvatili sve ljude iz inozemstva, ali vjerujem da ćemo znati iskoristiti taj iseljenički potencijal. Potrebno nam je znanje naših iseljenika, njihovo iskustvo, kultura življenja u demokraciji, stoga vjerujem da će oni znati naći načine kako da sve to bogatstvo stave u funkciju

Pritisak treba vršiti svugdje u Americi, pa tako i pri samom političkom vrhu

svijeta na kojima se napaja i Kongres i Administracija. Kroz Kongresnu biblioteku treba se vidjeti da Hrvati imaju svoj jezik i svoju kulturu.

Razlikovati se od 'onih drugih'

Dajemo riječ i istaknutoj hrvatsko-američkoj političkoj djelatnici, dr. Zdenki Delalić: »Hrvatska se mora jasno odvojiti od onih drugih. Ta svijest o posebnosti Hrvatske u Americi jedva da postoji. A, kako nam danonoćno kažu, dok se ta svijest ne stvori, dok nas se jasno ne razlikuje od 'onih drugih', ne možemo računati niti na ozbiljniju gospodarsku pomoć ili ulaganja.

Borba za hrvatski jezik unutar američkog akademskog sustava bila je jedna od najdužih i najtežih među političkim borbama hrvatsko-američke zajednice. Možda u domovini ljudima nije jasno da šest slova dvaju šifri igraju ulogu koju im mi ovdje pripisujemo. No, hrvatske vlasti, one prošle, pa tako i ove sadašnje odbijaju i pomisao na nekakve nove balkanske asocijacije. Američki jugonostalgici ni ne misle na drugo. Odvajanje jezika i stvaranje novih šifri bio bi za njih užasan poraz, za Hrvatsku i hrvatsko-američku zajednicu blistava i politička, i ekonomska, i kulturna pobjeda.

Zamislite gužvu u sveučilišnoj administraciji kad bi se odvajali programi srpskog od programa hrvatskog - nove administrativne strukture, novi ljudi, nova oprema, novi troškovi... A o reputacijama i karijerama izgrađenim na jugoslovenstvu, srbohrvatstvu i samoupravljanju da se i ne govori!

U vrlo opipljivom smislu bio bi to velik korak naprijed. Stoga i toliko otpora. U današnjem svijetu koji sve to više postaje unus mundus trebale bi potpuno nestati podjele između »domovine« i »dijaspor«. Svi smo jedan nacionalni korpus, i vodimo iste bitke. Upravo

ova koju neumorno vode g. Letina i g. Bačak, može se, vjerujemo, dobiti, samo suradnjom »doma« i »svijeta«; i možda je upravo test koji će pokazati da li se »svijet« u doglednoj budućnosti može nadati stvarnoj podršci od kuće.

Vladimir P. Goss

KROZ ZNANJE I STRUKTURU

trebno nam je znanje naših iseljenika, njihovo iskustvo, kultura življenja u demokraciji, stoga vjerujem da će oni znati naći načine kako da sve to bogatstvo stave u funkciju. Tu također vidim veliku potrebu da se hrvatske institucije povežu s institucijama gdje ti ljudi često rade na visokim pozicijama, a Hrvatska je živo zainteresirana da se počne povezivati po svim osnovama. Hrvatska ne može opstati i ne može se razvijati kao zatvorena zemlja. Nama nisu potrebni bunker ni ta vrsta nacionalizma koja će nas odvojiti od svih. Nama domoljublje treba biti poticaj za otvaranje i za stvaranje jedne europske, civilizirane Hrvatske, Hrvatske koja je integrirana u Europu.

●Kome se zainteresirani mogu javiti za suradnju u svezi spomenutog pro-

jekta? Koji su to ljudi koji će eventualno organizirati tribine ili radne sastanke na tu temu. Hoće li možda naši diplomatski predstavnici preuzeti tu ulogu?

-Naravno, u ovom trenutku mi nismo unaprijed postavili organizaciju, već ćemo ju s vremenom polako izgrađivati. Mislim da će biti dobro da se ideje plasiraju i preko naših službenih institucija, a jednako tako da se prijedlozi upute meni ili Ministarstvu znanosti i tehnologije, s naznakom da se prijedlog odnosi na spomenuti projekt. Mi ćemo nastojati prikupiti sve prijedloge i naći načina kako te ljude iz iseljeničtva uključiti u projekt. Jako je va-

Dr. Goran Granić: Tražimo načina za uključivanje ljudi iz iseljeničtva, pogotovo intelektualaca

žno mobilizirati taj naš potencijal. Nije toliko bitno da li će se svaka njihova ideja naći u tom dokumentu, koliko je važno da ta ideja nađe svoje mjesto u ukupnom življenju. Možda će to pomoći da se neke zainteresirane institucije povežu, a možda će to pomoći da se uključimo u neki europski

projekt u koji priželjkujemo da se Hrvatska uključi. Prema tome, široki je prostor djelovanja i vjerujem kako će naši ljudi pozitivno reagirati na ovaj vid suradnje. Ne tražimo materijalno, to nam nije bitno, nego pokušajmo graditi Hrvatsku kroz znanje i struku.

E. Čandrlić, Ž. Lešić

PROPADA BLAGO KOTORSKE BISKUPIJE KOJA ČINI JEDNU OD TRI NAJBOGATIJE KULTURNOUMJETNIČKE REGIJE NA ISTOČNOJ JADRANSKOJ OBALI

Zaštitu traži svih 120 crkava u Boki

O zaštiti spomenika kulture u Boki kotorskoj govori se sve više. Naš dojam da je bokeška javnost povećala osjetljivost na stanje spomeničkog blaga demantira don Branko Sbutega: »Uništava se jako puno, puno više nego što se govori, i to ne samo kulturne i prirodne baštine, nego je uništeno dosta toga i u njihovom suodnosu«

U crkvi Sv. Ane iznad Perasta, maloj crkvi svega 3 puta 5 metara, staroj crkvi pravilno prekrivenoj pločom, »čuva« se oltarska freska baroknog slikara koji se potpisao na sljedeći način: »U molitvama tvojim spomeni se i od mene grešnika Tripo Kokolja pitur molim«.

Poznavatelji povijesti umjetnosti znaju da se radi o jedinoj fresci glasovitog baroknog umjetnika koji je dekorirao zavjetnu crkvu Gospe od Škrpjela u Bokokotorskom zaljevu. Ta jedina Kukuljina freska, to neobično blago hrvatske kulture, taj biser crnogorske baštine, zapravo, više propada nego što se čuva. Sv. Ana, naime, nije u najboljem stanju i vlaga prijeti uništenjem freske. U nedavnoj povijesti, kad su bezbošci imali još veći utjecaj, crkva je služila i kao sklonište za stoku.

Peraški župnik don Srećko Majić namjerava se ozbiljnije pozabaviti popravkom Crkve Sv. Ane, a glavni bokeški kulturofil don Branko Sbutega najavljuje da će fresku samoproglasaenog »grješnika« prenijeti u Gospu od Škrpjela.

Ustanovljenje Dijecezanskog muzeja

O zaštiti spomenika kulture u Boki kotorskoj govori se sve više. Naš dojam da je bokeška javnost povećala osjetljivost na stanje spomeničkog blaga demantira don Branko Sbutega: »Uništava se jako puno, puno više nego što se govori, i to ne samo kulturne i prirodne baštine, nego je uništeno dosta toga i u njihovom suodnosu«, razočarano će Sbutega. Crnogorski mediji ponavljaju Sbutegine riječi da su državne institucije koje se bave zaštitom kulturne baštine toliko neučinkovite - »jedino dijele plaću zaposlenicima« - da je potres 1979. godine bio dobra prilika da »operu ruke« od dotadašnje devastacije kulturnih dobara.

No, taj najpoznatiji predstavnik Katoličke crkve u Crnoj Gori poduzeo je, u okvirima svojih mogućnosti, konkretne korake na zaštiti baštine: pokrenuto je ustanovljenje Dijecezanskog muzeja Kotorske biskupije, što je zapravo izrada detaljne baze podataka za najvrjedniji katolički povijesnoumjetnički opus u Boki kotorskoj. Crkvene vrijednosti bit će snimljene i pohranjene na digitalnom mediju. Stručnu brigu na projektu vodi povjesničarka umjetnosti Draginja Maskareli. Prema prvoj procjeni, koja ovisi o kriterijima prema kojima će se pristupiti izradi, bit će obuhvaćeno više od pet tisuća odrednica i predmeta od kamena, drva, metala, stakla, platna...

»Tri-četiri mjeseca smo se bavili nabavkom tehničke logistike - kamera, skenera, računala i odgovarajuće programa - što nas je koštalo preko 25 tisuće DEM. Preuzeli smo program tvrke Promos, kojim rade muzeji u Hrvatskoj. Sada treba početi konkretno raditi na tome«, kaže Sbutega i dodaje kako je rad na zaštiti blaga »posao bez kraja«, ali da je izrada 'virtualnog muzeja' od velikog i raznovrsnog značenja.

Bogatstvo umjetničkog blaga Boka nimalo ne zaostaje za najvrjednijim zbirkami Zadra i Dubrovnika. »Čak štoviše, ovdješnje svjedočanstvo svjetske civilizacije, po nekim je stvarima svojevrsan uzor: Boka, koja je najjužnija naša kultura, nalazi se na granici zapadnog, venecijanskog i istočnog, bizantskog prostora, pa je kao takva pretrpjela mnoga trenja i miješanja kultura, te ih u tom neponovljivom srazu sačuvala za buduće naraštaje. Taj kulturni odsječak pripada u najširem smislu hrvatskoj baštini, no on je i nadhrvatski, što ne znači da je nacionalno prijeporan«, objašnjava Sbutega.

Od Vlade RH ni lipe

»Samo u Bokokotorskom zaljevu počiva oko 120 sakralnih objekata nastalih od osmog stoljeća, pa nadalje!«, upozorava crnogorski novinar Minja Bojanić i nastavlja: »Mnogi od ovih mediteranskih zvonika su i najkapitalniji objekti te vrste na ovom pretekloj prostoru današnje južnoslavenske zajednice. A, po sudu mnogih učenih glava, recimo, teško je danas naći barokni pandan prćanjskoj crkvi. Potom, i škrpjelska nutrina pod kupolama, tvrde znalci, najmonumentalniji je ciklus baroknog slikarstva s autorskim pečatom spomenutog znamenitog Tripa Kokolja? Nadalje, i kotorska katedrala Sv. Tripuna, također, bez konkurencije je među srodnim građevinama romantike. Kao i crkva Sv. Tome, recimo, u kategoriji ranokršćanskih spomenika...«

Svako od tih svetih mjesta sa zbirkami autentičnih dragocjenosti muzej je po sebi. Najznačajniji takav muzej trenutno se uređuje u kotorskoj katedrali Sv. Tripuna. Završni radovi u njoj na obnovi i revitalizaciji se odvijaju brzinom dotoka sredstava. Očekuje se da će katedrala biti obnovljena i blagoslovljena 17. rujna ove godine. Don Branko će u postojećem relikvijaru te na stropu bočnih lađa postaviti stalnu izložbu katedralnog blaga. Tu će se naći nekoliko stotina vrhunskih predmeta poput relikvija, liturgijskog ruha, kamene plastike, Statuta Bokeljske mornarice itd.

Katedrala je, uz crkvu u Mulu (u kojoj su relikvije bl. Gracija) i crkvu Gospe od Škrpjela, jedini obnovljeni spomenik. Prema grubim procjenama, do sada je na taj posao utrošeno oko pet milijuna DEM. Crkva je od crnogorske vlade na to ime primila pomoć od 350 tisuća DEM, a najveći dio novca pribavljen je preko biskupijskih Caritasa Francuske. Znatno je sudjelovala i Splitska nabiskupija, u čijem je sastavu Kotorska biskupija, no od Vlade Hrvatske, kaže Sbutega, ni lipe.

U ovom trenutku zaštitu traži svih 120 crkava u Boki. Počevši od »Sv. Ane izna Perasta pa...«

Ivo Lučić

Podsjetnik na povijesni datum kad je Sveti Otac beatificirao Alojzija Stepinca

Dva popularna Hrvata, koji njeguju svoj jak, a kako i ne bi kad su rođeni Zagorci, Ivan Kuhar i Stanko Zlebak iz Offenbacha, uvijek su radosni kad se u medijima spominje njihov rodni kraj. Poglavitno im je drago kad se čuju ili mogu čuti vijesti iz Marije Bistrice, hrvatskog nacionalnog svetišta, u kojem se stoljećima štuje Majka Božja Bistrička. I sami su kao dječaci sa svojim roditeljima pješaci ili kako bi pred oltarom osjetili značenje i ozračje Marijino.

Mnogi Hrvati iz svijeta i domovine bili su i ostaju vjerni hodočasnici u Mariju Bisticu. Na tisuće njih posebno pamti 3. listopada 1998. godine, kada je pred oltarom i pod otvorenim nebom Sveti Otac, Ivan Pavao Drugi, proglasio blaženim kardinala Alojzija Stepinca.

Susret sa Svetim Ocem toga su dana na poseban način do-

U povijest Marije Bistrice, koja se spominje od početka 13. stoljeća, zlatnim slovima upisano je i ime hodočasnika Ivana Pavla Drugog, koji je u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. godine, proglasio blaženim kardinala Alojzija Stepinca

Kip iz 15. stoljeća

Mons. Lovro Cindori uvijek na usluzi hodočasnici

živjele i tisuće Hrvata iz svijeta, doputovavši u organizaciji hrvatskih katoličkih misija na najveći čin odanosti Bogu, vjeri i Crkvi u Hrvata.

Od Zagreba do Marije Bistrice dostatan je sat vožnje automobilom ili autobusom, ali još ima hodočasnika koji održavaju tradiciju i jedanput godišnje pješace u to svetište. Među hodočasnici pješacima bili su u povijesti mnogi zagrebački nadbiskupi, a među njima i kardinal Alojzije Stepinac. Do prije nekoliko godina

uhodanim stazama preko Sljemena s vjernicima je pješacio i nadbiskup zagrebački u miru, kardinal Franjo Kuharić.

MARIJA BISTRICA - NAJPOZNATIJE HRVATSKO MARIJANSKO SVETIŠTE

ISELJENICI NASTAVLJAJU STOLJETNU TRADICIJU HODOČAŠĆENJA

MARIJANSKA SVETIŠTA KOJA POSJEĆUJU ISELJENI HRVATI

Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici ove će godine posjetiti više od 500.000 vjernika, a mnogi među njima će biti i iseljeni Hrvati

djutorom, Alojzije Stepinac predvodio zagrebačko zavjetno hodočašće u Mariju Bisticu. Prigodom 250. obljetnice našašća čudotvornoga kipa Majke Božje Bistričke, kip je okrunjen krunom u obliku krunje hrvatskih vladara, a propovijedao je Alojzije Stepinac. Njegova je želja bila da Marija Bistrica postane hrvatsko narodno svetište, pa je već 1940. blagoslovio »pripremenik križni put na brijegu Kalvarije, za kojeg je i darovao prvu postaju križnoga puta. Zadnja postaja križnoga puta postavljena je 1990. godine, pa je time zaokružena umjetnička cjelina skupine hrvatskih akademskih kipara.

U povijesnim događanjima valja podsjetiti i na 1934. godinu. Tada je, 7. srpnja, nakon što je imenovan nadbiskupom koa-

rdinal Kuharić, a samostan je

useljen u vrijeme nadbiskupovanja Josipa Bozanića.

Neumorni mons. Lovro Cindori

Bistrički župnik i upravitelj svetišta Marije Božje Bistričke, mosn. Lovro Cindori, obnaša tu dužnost punih 27 godina. On je uz svoju 25. obljetnicu župnikovanja ugradio zavjetnu pločicu i osobno zahvalio Majci Božjoj Bistričkoj na svim darovima, a njoj se mole i utječu svi hodočasnici i vjernici.

«Nadamo se da će ove godine Majci Božjoj Bistričkoj hodočastiti više od 500 tisuća vjernika. Župe dolaze organizirano iz svojih biskupija, a mnogi skupni dolasci Hrvata iz svijeta najavljuju se u različitim prigodama. Nama je drago što među hodočasnici vidimo i djecu, ali i one najstarije, a to je znak stalnog života našega svetišta i vječne ljubavi prema Majci Božjoj. Simbol Marije Bistrice bilo je i ostalo - srce. To je ponajprije veliko Marijino srce, kao i srce svih majki, a onda i naše simbolično licitarsko srce koje se odnosi u domove zajedno sa sličicama Majke Božje, njezinim crnim licem, koje je gorjelo ali nikada nije izgorelo. Na vanjskim prostorima još se uvijek radi kako bi crkva na otvorenom koji zovemo crkvom blaženoga Alojzija Stepinca, mogla primiti još više hodočasnika, priča Lovro Cindori. Tako ćemo dovršiti 1700 kvadratnih metara novoga prostora, urediti sanitarnu čvorove i prilazne ceste. Raspored hodočašća učinjen

Molitva za mir

U vrijeme ratne agresije na Hrvatsku u Mariju Bisticu hodočastili su mnogi vjernici koji nisu mogli doći do svojih svetišta. Molili su se da se što prije vrata na svoja ognjišta. S njima je više puta bio i kardinal Franjo Kuharić. Poznate su njegove riječi i riječi blaženika Alojzija Stepinca da su svetišta Majke Božje - liječilišta svake duše».

Župna crkva i svetište Majke Božje Bistričke

je za cijelu godinu, pripremamo svećenika za ispovijedi i propovjednike koji će ljudima iznositi Božju istinu, a osobito isticati ovu jubilarnu godinu pomirenja. U duhovnoj obnovi sudjelovat će i vjernici sa svojim programima, recitalima, nastupima pjevačkih zborova i kulturnim priredbama.

posvećenje Bogu u samozataju, u radu i molitvi. To je velika molitvena zajednica za duhovno dobro naroda iz kojega su potekle, za duhovno dobro župe u koji žive i dobro hodočasnika koji hodočaste Majci Božjoj Bistričkoj, kaže Lovro Cindori.

Tekst i snimke: Milan Sigetić

POGLED S MAJNE

Što se to zapravo zbiva u Hrvatskoj? I nova Vlada i novi predsjednik unijeli su novi stil i puno optimizma u političko-ekonomsku budućnost Hrvatske, ali neki posebni rezultati još uvijek nisu ni na vidiku. Stoviše, osim pozitivnog odjeka i uljepšane slike u svjetskoj javnosti, ništa se novo nije dogodilo. Radnici i dalje ne primaju plaće i gube posao. Poduzeća i banke propadaju. Haaške tamnice se i dalje pune Hrvatima, a haaški istražitelji vršljaju po Hrvatskoj i istražuju, navodne, hrvatske ratne zločine. Istrijani traže autonomiju,

Naprotiv, nastavljaju se propadati poduzeća i banaka, nezaposlenost raste, mirovine padaju i kasne, socijalno stanje je na rubu eksplozije. I, umjesto da se konačno pokrenu odgovarajući poticajni programi i reforme, novi se vlastodršci opravdavaju promašajima, propustima i zloupotrebama stare vlasti. Dokle će to biti opravdanje za nerad i nesnalaženje? Vjerovatno još dugo, jer nije dostatno promijeniti ime nogometnog kluba i nekoliko umišljenih i nesposobnih aparatčika, da se smire Bad Blue Boysi i narod, nego se čistke i re-

zanske jedinice na najokrutnije načine mučile i likvidirale. Zar se time ponovno ne raspiruju tragične unutarhrvatske ideološke podjele?

Prešutni dogovor zataškavanja

Zanimljiva je, međutim, šutnja ostalih stranaka na vlasti. Koalicijski ugovor i vlastoljublje prisiljavaju ih na šutnju i zadržavanje vlasti. A opozicija, pardon oporba, kao da više i ne postoji. Negdašnja vladajuća stranka, inficirana podjelama i uvajena u glib afera i skanda-

Tko vlada Hrvatskom?

a staljinisti i neokomunisti traže opet pisanje povijesti po svojim mjerilima, postavljanje ili opraviljanje partizanskih spomenika te svezugoslavenske komunističke mitinge. Revanšizam prema pristasa nadnevne vlasti svakim danom je sve: izraženiji raznim smjenama s položaja i uskraćivanjima financijske potpore. Istodobno, novi funkcionari traže za sebe nove vile, ali Boga mole da ih ne nađu.

Ostale i vile i ovlasti

Što se, dakle, zbiva u Hrvatskoj? Kolika je i koja cijena sadašnje navodne hrvatske obljubljenosti u svijetu? Vrijeme je da se sadašnja hrvatska vlast konačno da na posao i da odgovori na goruća pitanja.

Što je s rezbirnim obećanjima i programima nove vlasti? Ništa, jer nekih posebnih programa ionako nije ni bilo, ni političkih niti ekonomskih. U izbornoj kampanji su najavljivane razne brze promjene, hvalilo se skromnošću u izboru budućih vila, jer su navodno, one na Pantovčaku i drugdje, ozvučene ili okružene. Ništa se, naravno, nije promijenilo. Bile su to najobičnije populističke floskule, koje su odlično sjele u narodne uši, kojima je opet bila puna kapa političke izolacije i ekonomskog propadaja stare vlasti. Sad najednom svima odgovaraju i vile i ovlasti koje su dobili.

Ni traga od konkretnih poteza i koraka za ekonomski oporavak

U izbornoj kampanji su najavljivane razne brze promjene, hvalilo se skromnošću. Ništa se, naravno, nije promijenilo. Bile su to najobičnije populističke floskule, koje su odlično sjele u narodne uši, kojima je opet bila puna kapa političke izolacije i ekonomskog propadaja stare vlasti. Sad najednom svima odgovaraju i vile i ovlasti koje su dobili. Ni traga od konkretnih poteza i koraka za ekonomski oporavak

la svoje desetgodišnje vladavine, raspala se te nema više ni snage niti argumenata. Hrvatska demokracija očigledno još uvijek pati od dječjih bolesti.

I na kraju, još jedno, možda suvišno, pitanje novoj vlasti? Tko zapravo vlada Hrvatskom? Mesić, Račan i Tomčić ili Montgomey? Zašto naime i mi u inozemstvu moramo svaki dan čitati u hrvatskim novinama kuda seče i što radi američki veleposlanik (ništa protiv Amerike)? U ovoj zemlji se rijetko čuje za bilo kojeg veleposlanika bilo koje zemlje. I kad je Montgomey ovdje bio američkim veleposlanikom za njega se vrlo rijetko čulo. Veleposlanici se ovdje bave diplomacijom. U malim zemljama, kao što je Hrvatska, oni očito preuzimaju ulogu guvernera tih zemalja.

I seljenici očekuju od nove hrvatske vlasti konačno konkretne poteze, osobito ekonomske, a ne samo čistke, revanšizam, prazne riječi, neispunjena izborna obećanja i viceve.

Anto Batinčić

KAKO ŽIVE MALOBROJNI HRVATI U DERVENTSKOM KRAJU

NADA U BOLJE NAS ZADRŽAVA NA OKUPU

Prije rata u Derventi živjelo 8300 Hrvata katolika, a sada ih je samo 220. Njih 200 provelo je cijeli rat u tom bosansko-posavskom gradu, sada srpskom entitetu, dok ih se iz progonstva vratilo samo 20-ero. Prema riječima dervent-

skog župnika Mire Bešlića, koji gotovo dvije godine svakodnevno dolazi iz izbjeglištva u Slavonskom Brodu u Derventu, povratnici nemaju nikakvu materijalnu pomoć, kuće su im najčešće srušene, devastirane ili nastanjene građanima sr-

pske nacionalnosti. No, župnik, rođeni Derventčanin, neumorno i uporno radi na obnovi crkvenih katoličkih objekata, animirajući preostale vjernike i zajedno s njima slaveći misna slavlja. Budući da je rimokatolička župna crkva Sv. Jurja u sre-

dištu grada, građena 60-ih godina, potpuno srušena, a kripti devastirana, katolici se okupljaju u staroj grkokatoličkoj crkvi. Ali bitno je da su na okupu.

Nedjeljom svečanije nego prije rata

- Mi katolici u Derventi najviše smo se obradovali kada nam je počeo dolaziti vlč. Miro. Ja naučila s njim, pa kažem Miro. Ma nije nam stalo za onu humanitarnu pomoć koju nam daruje, jer mi smo preživjeli u mnogo težim vremenima, onda kada ni glavu nije bilo lako sačuvati, nego je važna njegova briga za nas. Da vam kažem probudio je nadu da će u Derventi još biti života. Prepoznali smo u njemu jednu utjehu, kaže Dervečanka Olgica Barunović (rod. 1939. godine) koja je sa suprugom provela cijeli rat u Derventi.

Nedavno je Derventu posjetio i Ante Jelavić (lijevo) koji se našao u društvu vlč. Mire Bešlića

ču gotovo da su desna ruka. Brano je, na župnikov poziv, okupio radnike koji obnavljaju župnu kuću, staru katnicu koja će od kraja svibnja biti potpuno obnovljena.

Pomoć Jelavićevog ureda

Bilo kakva bilješka o konkretnim povratničkim nastojanjima u Derventu bez spomena župnika Bešlića bila bi,

Prema riječima derventskog župnika Mire Bešlića, povratnici nemaju nikakvu materijalnu pomoć, kuće su im najčešće srušene, devastirane ili nastanjene građanima srpske nacionalnosti. No, župnik, rođeni Derventčanin, neumorno i uporno radi na obnovi crkvenih katoličkih objekata, animirajući preostale vjernike i zajedno s njima slaveći misna slavlja

zasada, nestvarna. Valjda je to jasno i ljudima iz politike koji u svećenicima derventskoga kraja vide sigurne suradnike u povratku. U tom smislu treba gledati i nedavni posjet člana Predsjedništva BiH predsjednika HDZ BiH Ante Jelavića sa suradnicima u derventskoj župi. Nakon što je razgledao kriptu crkve i upoznao se s tijekom obnove župne kuće Jelavić je obećao nastavak potpore. Do sada, Jelavićev je ured darovao 100.000 DEM za odvoženje ruševina župne crkve dok je za obnovu žup-

Župna kuća izvana izgleda oronulo i devastirano

Obnavlja se koliko se može i koliko to mogućnosti dopustaju

PROGRAMI HRVATSKE DOPUNSKE ŠKOLE U KOBLENZU

UČENJEM JEZIKA BLIZE DOMOVINI

Djeca i uz svoju redovitu školu rado posjećuju i »Kroatissche« u kojoj uče svoj jezik i upoznaju Hrvatsku. U subotu, 25. ožujka ove godine to su na najbolji način potvrdili na zadovoljstvo svojih roditelja i svih nazočnih na Susretu učenika

KOBLENZ - Hrvatska dopunska škola u Koblenzu pokazuje dobre rezultate, a to potvrđuje broj djece koji je pohađaju. Ovaj školi pripadaju i filijale u Neuwiedu i u Remagenu što znači da učiteljica gđa. Biserka Jukić-Trapp ima »posla preko glave«. Djeca i uz svoju redovitu školu rado posjećuju i »Kroatissche« u kojoj uče svoj jezik i upoznaju Hrvatsku. I doista je tako. U

subotu, 25. ožujka ove godine to su na najbolji način potvrdili na zadovoljstvo svojih roditelja i svih nazočnih na Susretu učenika.

Učenički susreti o temi zavičaja

»Djetinjstvo se katkad vraća« bila je tema Susreta. Učenički su izveli igrokaze, recitacije pjesama poznatih hrvatskih pjesnika i svoje

Najmlađi su uvijek spremni za ples

Učenički susreti pod »budnim okom« učiteljice Biserke Jukić-Trapp

samostalne radove. Oni najmlađi su izvodili pjesmice koje su stariji učili u svom djetinjstvu, i za to su zaslužili veliki pljesak. Oni iz viših razreda recitali su pjesme uz blagi naglasak, odajući kraj iz kojeg dolaze.

Učenici Monika, Karolina, Elvis i drugi pročitali su dirljive sastave o svom djetinjstvu, oni koji su ovdje rođeni pričali su o susretu sa svojim u zavičaju i o mislima o njemu, a oni koji su zbog rata napustili svoje domove o teškim početcima u Njemačkoj čiji jezik nisu poznavali. U upoznavanju novih prijatelja i učenju jezika i ova škola je puno pomogla.

Slušajući ove priče, stariji su se sjetili svog odlaska iz zavičaja tih davnih 60-tih godina i njihovog rastanka s najmilijima.

Bilo je to prekrasno druženje koje su svima nazočnima priuštili mladi sa svojom učiteljicom Biserkom. Poslije programa nastavljeno je druženje, uz želju da ovakvih druženja bude što više, za dobrobit djece i samih roditelja.

Na koncu poželimo učiteljici i njenim đacima da i dalje nastave s učenjem svog materinog jezika i upoznavanjem svoje prave domovine.

Jakov Vranković

U HKM-u BERLIN ODRŽANA INFORMATIVNA VEČER O TURIZMU

Berlinska promocija hrvatskih ljepota

BERLIN - Najstarije hrvatsko kulturno društvo u Berlinu »Fran V. Mažuranić« ove godine slavi 20. godišnjicu djelovanja pa uprava na čelu s predsjednicom Anom Wegener želi kulturnim priredbama i susretima dostojno proslaviti taj značajni jubilej. U svezi s tim održana je u petak, 7. travnja, u prostorijama Hrvatske katoličke misije Berlin (gdje je i sjedište društva) informativno-promidžbena večer posvećena turizmu u nas. Predavač g. Stjepan Staničić, savjetnik za gospodarstvo u Veleposlanstvu RH u Berlinu, govorio je pedesetorici nazočnih o postanku turizma, njegovom razvoju kroz stoljeća pa sve do naših dana. Tako smo saznali da su već stare rimske vlasti gradile vile za odmor patricija, a da je u srednjem vijeku vladalo stano- vito zatišje u razvitku turizma. Do naglog razvoja turizma do- lazi između dva svjetska rata tako da naša Opatija postaje jedno od najvažnijih modernih ljetovališta na Mediteranu. Pre- davač je naglasio da su šezde- sete godine obilježile pojavu

radničkog turizma a sedamde- setih počinje gradnja velikih hotela koji danas nisu više u trendu. U oštroj međunarodnoj turističkoj utakmici trebamo se okrenuti privatnom poduzetniš- tvu i nastojati da nam sezona traje što duže. Naša zemlja ite- kako je zanimljiva turistička de- stinacija, no bez ulaganja u in- frastrukturu teško ćemo se no- siti s konkurencijom. Osim slabih cesta i uz njih nedovolj- no pratećih objekata posebni problem su visoke cijene u ugostiteljstvu pa i tu treba stvari postaviti u razumne okvire. Na kraju predavanja g. Staničić je obavijestio nazočne da je u prostorijama Veleposlanstva RH otvorena izložba pod nazi- vno »Čarobna Istra« i da bi ju trebalo svakako pogledati. Na- kon predavanja bilo je postav- ljeno više pitanja na koja je g. Staničić vrlo stručno i strpljivo odgovarao. Na kraju, poželimo što više ovakvih susreta koji doprinose zbližavanju Hrvata i spoznaji da imamo zemlju pre- punu prirodnih ljepota koje su često nedovoljno iskorištene.

Ivan Ivek Milčec

PREDSJEDNIK SABORA ZLATKO TOMČIĆ PRIMIO PREDSTAVNIKE ZAVIČAJNE UDRUGE GIBARAC

TOMČIĆ JE PRVI SRIJEMAC U SABORU NAKON BANA JELAČIĆA!

U razgovoru s predsjednikom Sabora potaknuli su i pitanja viznog režima, kao i pitanje priznavanja radnog staža stečenog u SRJ nakon listopada 1991. godine

»Došli smo pozdraviti našeg Srijemca i čestitati mu na funkciji, ali smo došli i zamoliti ga da nam pomogne oko plemenite ideje izgradnje prve katoličke crkve u slavonskom selu Poganovci, koje od početka Domovinskog rata nastanjuje i pedeset obitelji doseljenih iz Gibarca, iz Srijema. Gradnja crkve Svetog Ivana Nepomuka privedena je kraju, a sam blagoslov očekujemo za blagdan svetog Lovre, 10. kolovoza.« - rekli su predstavnici zavičajne udruge Gibarac prije susreta s predsjednikom Hrvatskog državnog Sabora, na koji su doputovali iz Osijeka. Inače, Gibarčani, osim u Osijeku i okolici, žive raseljeni u 59 mjesta diljem Hrvatske.

Predsjedniku Sabora, Gibarčani su predstavili svoju udruhu, utemeljenu na očuvanju šokačke tradicijske kulture i narodnih običaja, očuvanja srijemskih narodnih nošnji i folklor.

U razgovoru s predsjednikom Sabora potaknuli su i pitanja viznog režima, kao i pitanje priznavanja radnog staža ste-

Predsjednik Sabora Tomčić u srdačnom susretu sa »svojim Srijemcima«
Snimio: Mirko Bedek

čenog u SRJ nakon listopada 1991. godine. »Nadamo se da nećemo čekati još 150 godina da neki naš Srijemac dođe na visoko mjesto u hrvatskoj politici - rekli su na rastanku - to je prije 150 godina učinio ban Josip Jelačić, to je 2000. godine učinio Zlatko Tomčić, pa se nadamo da će od sada biti drugačije.«

Vesna Kljajić

Predstavnici zavičajne udruge Gibarac upoznali su Tomčića sa svojom Udrugom

GRADIŠĆANSKA HRVATICA »NA BRANIKU« MA- NJINSKIH PRAVA U VIJEĆU EUROPE

Austrijske manjine - i europska tema

Predsjednica Odbora za ljudska prava u bečkom Saveznom vijeću mr. Terezija Stojšić članica je parlamentarne skupštine Vijeća Europe. Time je ova Gradišćanska Hrvatica izborila značajno mjesto kao glasnogovornica austrijskih manjina u Europskom vijeću.

Gđa Stojšić je nedavno u Parizu aktivno sudjelovala i u radu Centralnog odbora Europskog vijeća koji je, uz ostalo, nadležan i za manjinska pitanja. Terezija Stojšić se, osim manjina- izborna značajno mjesto kao Odbora za pravna pitanja i ljud- ska prava, čiji je član. (NSB)

ŠVICARSKA

Književna turneja Mire Gavrana

BERN - U utorak, 11. travnja ove godine hrvatski književnik Miro Gavran održao je predavanje na Institutu za slavenske i baltičke jezike u Bernu (u sklopu kojeg se predaje i hrvatski jezik), o svom književnom radu pred tamošnjim studentima. Uvodno je o Gavranovom književnom djelu govorio g. Gerald Kurth, asistent na katedri hrvatskog jezika.

U srijedu, 12. travnja, Gavran je u Veleposlanstvu RH imao iznimno posjećen književni susret. Nazočnima ga je predstavio veleposlanik Miroslav Medimorec.

U sklopu oba književna do-

gađaja ulomke iz autorovih dramskih i proznih tekstova interpretirali su hrvatski glumci koji trenutno žive u Švicarskoj, Vedrana Medimorec i Zdenko Jelčić. Uz to, ova turneja je bila prigoda za uspostavljanje kontakata s nekolicinom značajnih osoba iz švicarskog kulturnog života, kao i s tamošnjim Hrvatima. U četvrtak, 13. travnja Miro Gavran je u društvu veleposlanika posjetio Švicarsku kazališnu zbirku gdje ga je srdačno dočekao i proveo kroz muzej dr. Dreier, direktor zbirke. Gavranova književna turneja održana je u organizaciji hrvatskog veleposlanstva.

ZANIMLJIVOSTI

Konvencija Svjetskog kongresa Hrvata u Subotici. Forum hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini priopćio je da će se u svibnju u Subotici održati konvencija Svjetskog kongresa Hrvata. Forum, koji okuplja 15 stranaka, kulturnih, znanstvenih i drugih udruuga kao i kršćanskih organizacija, održao je pripremni sastanak 29. ožujka, te župnika iz Subotice velečasnog Andriju Kopilovića imenovao novim predsjedateljem. Župnik Kopilović predsjedatelj je i Predsjedništva Instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, a na novu dužnost u Forumu postavljen je umjesto Laze Vojnića Hajduka kome je istekao jednogodišnji mandat.

Hrvatski baletani u Londonu. Baletna trupa »Croatia« Baleta zagrebačkoga Hrvatskoga narodnog kazališta, nastupit će 8. i 9. travnja u londonskoj Milenijskoj kupoli s izvodcima iz baleta »Licitarsko srce«. Hrvatska trupa odabrana je među brojnim prijedlozima za projekt »World Stage«, jednim od programa, kojim Milenijska kupola ove godine obilježava prijelaz u 21. stoljeće. Projekt »World Stage« izvodi se u Milenijskoj kupoli svakog vikenda, kada tim zdanjem prođe oko pedeset tisuća posjetitelja. U London se neće nositi originalna scenografija, već će u pozadini ići dijapozitivni sa snimkama Trga bana Jelačića s početka stoljeća. Ispred kupole bit će postavljena izložba o Zagrebu i Hrvatskoj kao turističkoj destinaciji.

Još jedno priznanje Zagrebačkoj banci. Zagrebačku banku američki financijski časopis Global Finance nedavno je proglasio najboljom hrvatskom bankom, u izboru najboljih banaka s tranzicijskog tržišta. Tom nominacijom Zagrebačka banka našla se u krugu naju-

»Čarobna Istra« u Berlinu

U zgradi hrvatskog veleposlanstva u Berlinu otvorena je izložba »Čarobna Istra« koju je priredio Arheološki muzej u Puli. Izložbu je u nazočnosti brojnih uzvanika otvorila hrvatska veleposlanica pri UNESCO Vesna Girardi Jurkić. Izložba »Čarobna Istra« obuhvaća oko 300 eksponata od prapovijesti, preko srednjeg vijeka do suvremene umjetnosti nastale na tlu Istre. U zgradi hrvatskog veleposlanstva održan je i okrugli stol sa temom Uloga kulturne baštine Istre u hrvatskom turizmu.

glednijih banaka Srednje i Istočne Europe. Do toga se došlo iscrpnom analizom položaja banaka u međunarodnim financijskim središtima. Budući priznanje dolazi iz svjetskog financijskog tržišta New Yorka, istaknuli su u Zagrebačkoj banci, to je još jedna potvrda visokog međunarodnog rejtinga Zagrebačke banke, koja će, potaknuta priznanjem i nadalje svojim komitentima, štedišama i poslovnim partnerima pružati usluge na svjetskoj razini.

Krk u srcu New Yorka. Klub »Otok Krk« u New Yorku, koji okuplja doseljenike s najvećeg hrvatskog otoka nedavno je objavio kasetu s melodijama posvećenim zavičajnom otoku. »Namjena kasete je povezivanje Krčane diljem svijeta«, kaže autor glazbe i teksta mr. Nikola Kvesić, također Krčanin. Zanimljivosti radi, melodije Krka pjevaju djeca hrvatskog podrijetla rođena u New Yorku. Mladi pjevači okupljeni su preko klubova »Istrax« i »Rudar« HKM-a u Astoriji i župe na Manhattanu.

Ličko prelo u Torontu. U ove godine su Ličani iz Toronta održali svoje tradicionalno Ličko prelo. Lička kuhinja, lički ambijent i VIS Velebit učinili su večer Ličana vrijednom pamćenja. Ličkoj fešti prisustvovao je i poznati njujorški Ličanin Mile Rupčić koji je večer započeo sa zdravicom iz Budakova »Klupka«. Ličanima su se pridružili i Dalmatinci, Slavonci, Hercegovci... Uspjeh Ličkog prela žele opetovati i Ličani iz Oakvillea i Hamiltona.

Splitsko poglavarstvo pohađi Čile. Gradonačelnik grada pod Marjanom, prof. Ivica Škarić odlučio je sa svojim poglavarstvom posjetiti čileanske Hrvate. Tijekom boravka, izaslanstvo će posjetiti niz hrvatskih naselobina, među kojima Antofagastu i Punta Arenas. U Antofagasti će se potpisati Povelja o bratimljenju dvaju gradova, što će se upriличiti i u Punta Arenasu.

Uspjesi hrvatskog vinogradara u Australiji. Jedan od pionira vinogradarstva u Australiji, Joki Zekulić iz Greenmounta u Zapadnoj Australiji, nedavno je dobio prestižnu australsku nagradu »Lew Whiteman«. Priznanje je zasluženog dugogodišnjim istraživanjem vinogradarstva u Zapadnoj Australiji. Njegova istraživanja omogućili su stvaranje loze otporne na mnoge bolesti što je spasilo australsko vinogradarstvo. O Joki Zekuliću napisani su mnogi znanstveni radovi i dvije enciklopedije.

Izabrala i priredila Nataša S. Beširević

ODJEL ZA ŠKOLSTVO HMI-a PREDSTAVLJA NOVI PROGRAM:

RAZMJENA STUDENATA JE PROGRAM KOJI NUDI NEZABORAVNE SUSRETE

Uz već postojeće programe, Hrvatska matica iseljenika i Odjel za školstvo pri HMI-u ove godine mladima nudi posve novi program pod nazivom Program ljetne razmjene mladih. Budući se radi o programu koji se ove godine po prvi put našao u javnosti, zamolili smo voditeljicu Odjela za školstvo, prof. Silviju Leticu da našim čitateljima predstavi projekt.

»Program razmjene, kako smo ga mi zamislili u Odjelu za školstvo, namijenjen je svima mladima (15-25 godina), prije svega u krugu hrvatskih obitelji u inozemstvu koje žele osmišljeno, korisno i zabavo provesti ljetu u Hrvatskoj. Razmjena je zamišljena na razini obitelji, stoga će mlada osoba iz inozemstva, iz kruga naše zajednice ili nekog prijateljskog kruga, koja želi boraviti u Hrvatskoj biti smještena u hrvatsku obitelj. Prema predviđenom programu za ovu godinu, mlada osoba ima prigodu boraviti u Dubrovniku, Rijeci, Puli, Zadru, Splitu i Zagrebu. Naime, vodili smo se mišlju da je osoba koja dolazi tijekom ljeta zainteresirana boraviti u nekom od gradova na Jadranu, pa smo stoga s našim područnim uredima u navedenim gradovima, po prvi put, ponudili boravak u obitelji ističe prof. Leticica, napominjući kako je razmjenu moguće organizirati kroz kontakte koje omogućuje Odjel za školstvo pri HMI-u.

Zainteresirana osoba iz izvandomovinstva ima mogućnost dvotjednog ili četverotjednog boravka u hrvatskoj obitelji. Budući HMI tijekom ljeta nudi niz programa, na potencijalnom je gostu da odabere neki od ponuđenih programa unutar kuće (od npr.

Sveučilišne škole hrvatskog jezika i kulture, Ljetne škole hrvatskog folklor, Male škole hrvatskog jezika i kulture ili Task Forcea), kombinirajući ga s boravkom u obitelji. No, mlada se osoba ne mora uključiti u neki od četiri navedena programa, već može odabrati program V koji nije povezan s ostalim programima. Svi se uvjetu na spomenute programe (17-25 godina, boravak 4 tjedna) odnose na sve kombinirane programe, osim na program Male škole hrvatskog jezika i kulture koja obuhvaća mlade polaznike (15-16 godina), za koju je predviđen dvotjedni boravak u hrvatskoj obitelji. Dakako, prije boravka mlade osobe je u Hrvatskoj bitan je kontakt s obiteljima koje će ih udomiti, kako bi znale kada će osoba točno kod njih boraviti. S obzirom da ugledna ustanova stoji iza projekta i garantira sigurnost mlade osobe u Hrvatskoj, obitelji koje udomljuju osobu svakako moraju biti provjerene.

Povezat ćemo mlade ljude sa sličnim interesima

Prof. Silvija Leticica i prof. Lada Kanajet: HMI garantira sigurnost mlade osobe u Hrvatskoj

Razmjena je zamišljena na razini obitelji, stoga će mlada osoba iz inozemstva, iz kruga naše zajednice ili nekog prijateljskog kruga, koja želi boraviti u Hrvatskoj biti smještena u hrvatsku obitelj. Prema predviđenom programu za ovu godinu, mlada osoba ima prigodu boraviti u Dubrovniku, Rijeci, Puli, Zadru, Splitu i Zagrebu

»Naime, potencijalni domaćini moraju popuniti određene pisane materijale u kojima se, osim osnovnih podataka studenta, i podataka njegove obitelji - domaćina, nalaze i izjava i potpis roditelja - domaćina, kao i izjava te potpis liječnika« - objasnila je Lada Kanajet iz Odjela za školstvo. Napomenula je kako su sve te formalnosti potrebne budući se radi o razmjeni iza koje treba stajati povjerenje. Naime, i prije nego li se mladi povežu, pisani materijal treba stići na adresu domaćina, pa će se tako obitelj unaprijed moći upoznati s osobom koja im dolazi u goste.

»Gledat ćemo ispuniti interese mladih i nastojat ćemo povezati mlade ljude koji imaju slično akademsko obrazovanje ili slične interese, sklonosti -

napominje prof. Lada Kanajet. Troškovi putovanja su minimalni s obje strane, te se programom razmjene mlade osobe mogu ostvariti željena putovanja i nezaboravna druženja.

»Naša kuća učinila je sve čega se mogla domisliti kako bi mladim ljudima pružila mogućnost boravka u sigurnoj sredini u kojoj će ostvariti mnogobrojna lijepa prijateljstva - kaže prof. Leticica.

Stoga se svi zainteresirani diljem svijeta u našim hrvatskim zajednicama ili prijateljskim obiteljima, koji bi željeli ovo lijepo osmišljeno ljetno putovanje u Hrvatskoj, što prije trebaju javiti Odjelu za školstvo u Zagrebu, do kraja svibnja, gdje će zainteresirani dobiti detaljnije informacije. Mogućnost razmjene podrazumijeva dolazak mlade osobe u Hrvatsku, ali istovremeno podrazumijeva da mlada osoba kuće domaćina boravi u inozemstvu. Takva se mogućnost može realizirati ili nakon okončanja programa nakon četiri tjedna ili u neko drugo vrijeme koje će obitelji zajednički utvrditi, ali ne kasnije od kolovoza sljedeće godine.

Sve detaljnije informacije i potrebne pristupnice zainteresirani roditelji i studenti mogu dobiti na adresi: Hrvatska matica iseljenika, Odjel za školstvo Trg S. Radića 3, 10.000 Zagreb, Croatia, tel: 385 1/6115 116, fax: 385 1/61 11 522, e-mail: skolstvo@matiss.hr

Tekst i snimka: Željka Lešić

UZ GODINU MARKA MARULIĆA

Predstavljen Zbornik radova

RIM/SPLIT /ZAGREB - U Zavodu sv. Jeronima u Rimu prošloga je tjedna javnosti predstavljen zbornik radova o Marku Maruliću u godini proslave 550. obljetnice rođenja oca hrvatske književnosti, koju je Republika Hrvatska proglasila godinom spomena na Marka Marulića. Splitski književni krug i »Marulianum« objavili su, naime, deveti zbornik »Colloquia maruliana« s oko 500 stranica teksta u kojem su tiskani radovi sa znanstvenoga skupa »Marko Marulić, hrvatski pjesnik i katolički humanist«. Pomoć pri organizaciji skupa i tiskanju zbornika nakladniku su pružili, uz ostale, Zavod sv. Jeronima i Papinsko gregorijansko sveučilište iz Rima. Taj se znanstveni skup, koji se odvijao u Splitu i Rimu, bavio Marulićevim djelom iz različitih književno znanstvenih motrišta koja su oplemenili novim istraživačkim promišljanjima čak tri-

desetpetorica hrvatskih i svjetskih teoretičara književnosti. Prelstavajući zbornik o Marulićevu djelu čitatelj se može uvjeriti u vjerodostojnost Marulićeva velikog značenja za onodobnu i današnju Europu, Crkvu i Hrvatsku. Tako je kardinal Paul Poupard, predsjednik Papinskog vijeća za kulturu, ocijenio za medije znanstveni skup i zbornik o Marku Maruliću. Uz kardinala Pouparda knjigu su predstavili tajnik Papinskog vijeća za kulturu Bernard Arduara, rektor Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima Jure Bogdan, kao i u ime nakladnika Mladen Parlov iz Splita te najpriznatiji marulolog dr. Mirko Tomasović iz Zagreba. Među brojnom publikom svečanom predstavljanju Zbornika nazočni su bili hrvatski i bosansko-hercegovački veleposlanici pri Svetoj Stolic i talijanskoj Republici, brojni svećenici kao i Hrvati koji žive i rade u Rimu.

Vesna Kukavica

MALI OGLASI:

»Studio gradnja trgovina«, Sesvete, tel (+385 01) 2991-922, http://www.studio-gt.hr. Prodajemo useljive apartmane u gradu Krku, s mogućnošću kreditiranja. Također nudimo kompletan građevinski materijal.

Prodajem nedovršenu kuću u Dugom Selu pokraj Zagreba. Veličina 11x10, visoka prizemnica, okućnica 30x16. Cijena po dogovoru. Sve informacije na telefone: 0221/830-1031 (Njemačka) ili (+385 01)275-4917 (Hrvatska)

Prodajem kuću u blizini Crikvenice, stambene površine 340 metara kvadratnih, na 2000 metara kvadratnih zemlje. Cijena prema dogovoru. Pisati na adresu: Mirjana Nikolić-Wolf, Koenigsbergerstr. 1., 65428 Ruesselsheim.

Napomena: Mali oglasi u podlistku »Dom i svijet« naplaćuju se prema cjeniku koji je naveden u rubrici Oglašavanje (neukvireni oglas do 30 riječi 150 Kn, ukvireni oglas 200 Kn). HIC marketing (za oglase u »Domu i svijetu«, tel./fax +385 (1) 61 54 986.

e-mail: market@hic.hr

OGLAŠAVANJE

Cjenik oglasnog prostora:
1/8 (114x83 mm) = 1.600 Kuna
1/4 (114x170 mm) = 2.800 Kuna
1/2 (230x170 mm) = 4.800 Kuna
1/1 (230x340 mm) = 8.800 Kuna
Mali oglasi:
Do najviše 30 riječi = 150 Kuna
Ukvireni mali oglasi = 200 Kuna
Za oglašivače iz dijaspore, ugovaranje i naplata u inozem-

noj valuti preko njemačke marketinške agencije
AGENCIJE:
Njemačka:
Eurorevije GmbH, Rotlintstr. 6, 60316 Frankfurt
Telefon: 00 49 (69) 94 35 99 15, Telefax: 00 49 (69) 94 35 99 35
Hrvatska:
Europromocija d.o.o., Radićeva 32/2, 10000 Zagreb
Telefon/Fax: 00 385 (1) 48 13 886

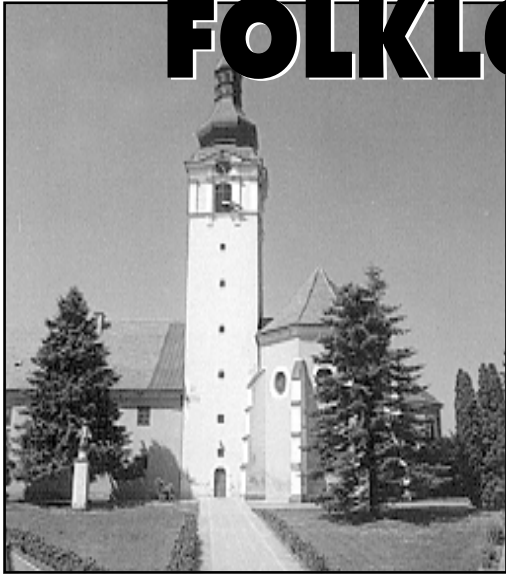
DOM I SVIJET - POSEBAN PRILOG INOZEMNOM IZDANJU VEČERNJEG LISTA - OSNIVAČ I IZDAVAČ: HRVATSKA MATICA ISELJENIKA I HRVATSKI INFORMATIVNI CENTAR - ADRESA UREDNIŠTVA: TRG STJEPANA RADIĆA 3, 10000 ZAGREB, TEL/FAX: 3851 6113 263. E - MAIL: dom@hic.hr - WEB STRANICE: http://www.hic.hr/dom; HIC - MARKETING: TEL/FAX: 00385(1)61 54 986

GLAVNI UREDNIK:
Mario Petrović
ODGOVARA:
Ante Beljo

UREDNIŠTVO: Željka Lešić (koordinatorka), Ivana Rora (BiH), Željko Rebić (gospodarstvo), Vesna Kukavica (kultura), Nataša Beširević (zanimljivosti); GRAFIKA: Večernji list; LEKTORICE: Snježana Drkulec-Igrec i Diana Šimurina-Soufek; PRIDELOM I TEHNIČKA OPREMA: Kristijan Zinaja, Saša Bijelić i Denis Antičević; UNOS PODATAKA I WEB STRANICE: Ivana Kunović; MARKETING: Kata Oreć;

U OGRANIZACIJI HRVATSKE MATICE ISELJENIKA

DRUGI FESTIVAL HRVATSKIH FOLKLORNIH SKUPINA IZ ZAPADNE EUROPE

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika u Našicama se od 10. do 11. lipnja održava Drugi festival hrvatskih folklornih skupina iz zapadne Europe. Suorganizatori Festivala su Gradsko poglavarstvo Našica i folklorni ansambl HKD-a »Lisinski« iz Našica. Uz grupu domaćina, nastupit će i folklorne skupine Hrvata koji žive u zapadnoeuropskim zemljama. Skupine same snose troškove prijevoza do Našica i natrag, te smještaj u hotelu, dok će se za ostale troškove (zajednička večera za sve sudionike, vodi-

telji, brošure, plakati) pobrinuti organizator, Hrvatska matica iseljenika. Pojedine su folklorne skupine iz Našica i okolice izrazile spremnost da u svojim domovima ugoste one folklorne skupine koje bi ih htjele primiti u uzvratni posjet. Na taj bi se način, po ocijeni organizatora, moglo smjestiti četiri do pet folklornih skupina, dok će se za ostale folklorne grupe u našičkom hotelu ishoditi povoljnija cijena. Festival će se održati prema već utvrđenom rasporedu

Ž. Lešić

Kako se prijaviti
 Prijave za Festival mogu se uputiti najkasnije do 20. travnja ove godine na adresu:
 Hrvatska matica iseljenika
 Odjel za folklor (Srebrenka Šeravić-First)
 10000 Zagreb, Trg Stjepana Radića 3.
 Fax:01/6111-522
 E-mail:folklor@matis.hr

POZIV HRVATSKIM STUDENTIMA U NJEMAČKOJ:

Pridružite se 32. simpoziju

Hrvatski akademski savez (HAS) Njemačke priređuje i ove godine tradicionalni duhovski susret, 32. po redu. Radi se o trodnevnom simpoziju hrvatskih studenata, akademičara i mladih u Njemačkoj, na koje se uvijek obrađuje određena tema. Ovogodišnji Susret ima za temu: »Nova stajališta u odnosima Hrvatske i Europe«. O šansama i poteškoćama Hrvatske vezanim uz euroatlantske integracije govorit će predstavnik Ministarstva vanjskih poslova RH A. Plenković; o Hrvatskoj kao lokomotivi ili taoču Balkana govorit će A. Palokaj iz Bruxellesa. O toj problematici raspravljat će se i na okruglom stolu.

U kulturnom dijelu programa održat će se jedne večeri filmska video-večer, te pjesnička večer i izložba Dražane Kolak iz Leverkusena. Posljednjega dana Susreta sudionici će zajedno razgledati i obići znamenitosti grada Erfurtha.

Susret se održava od 7. do 10. lipnja u Hotelu »Estak«, u mjestu Cursdorf u Thuringenu (kod Erfurtha). Pozivaju se svi zainteresirani, posebno mladi, studenti i akademici, na zajedničko druženje i učenje. (A.B.)

Kome se obratiti

Sve potrebne informacije mogu se dobiti na sljedećim E-mail adresama:
 mbilandz@mail3.rzr.uni-koeln.de
 ivisic@logistik.tu-berlin.de
 alegovic@velebit.com
 bathyns@t-online.de
 Na tim adresama mogu se izvršiti i prijave za Susret 2000.

ŠVICARSKA: POZIV HRVATSKIM INTELKTUALCIMA

»Hrvatska u 21. stoljeću«

Vjerujem kako ste već upoznati s prvim sastankom koordinatora projekta Vlade RH »Hrvatska u 21. stoljeću« dr. Gorana Granića s hrvatskim intelektualcima i pozivom Vlade za uključivanjem svih, posebice Vas u inozemstvu, u stvaralačko promišljanje i predlaganje projekata koji će pomoći pri određivanju hrvatskog puta u budućnost.

Ovih dana će Radni odbor donijeti zaključke. Oni, kao i pripremljena izlaganja dr. Mate Lukača te dr. Šimuna Šite Čorića koja će biti održana 6. svibnja podloga su za nastavak naših promišljanja o hrvatskoj budućnosti, ovaj put pod naslovom »Hrvatski identitet i globalizacija«.

Prigodu bismo iskoristili za svečanu predaju diplome kojom HAZU proglašava svojim dopisnim članom švicarskog znanstvenika gospodina CARLA RUBBIJU.

Radujem se što ćemo u istom stvaralačkom duhu i dobrom ozračju, kao i na prvom skupu, nastaviti promišljati i predlagati putove Hrvatske u 21. stoljeće, u njenu sretniju budućnost.

Miroslav Međimorec, Veleposlanik u Bernu

VAŽNA OBAVIJEST

Slušateljstvu hrvatskih kratkovalnih emisija

Krajem ožujka, prelaskom na ljetno vrijeme, raspored se mijenja:
 Radio Hrvatska
 Ljetna satnica
 Od 26. ožujka 2000. do 29. listopada 2000.

Područje prijama frekvencija hrvatsko vrijeme* lokalno vrijeme*

Južna Amerika 9925 kHz 01 - 03 SELV 20 - 22 T-Atl

Sjeverna Amerika, istok 9925 kHz 03 - 05 SELV 21 - 23 EDT

Sjeverna Amerika, zapad 9925 kHz 05 - 07 SELV 20 - 22 PST

Novi Zeland 9470 kHz 07 - 09 SELV 17 - 19 NZT

Australija 13820 kHz 09 - 11 SELV 17 - 19 EAT

Afrika, Bliski istok 11805 kHz 22 - 23

SELV 22 - 23 SAT

Europa i Sredozemlje: danju kratki val 6165, 7185, 7365, 9830 i 13830 kHz, uvečer i noću srednji val 1125 i 1134 kHz.

Kratice vremenskih oznaka:

SELV = Srednje europsko Ljetno Vrijeme

T-Atl = Tiempo Atlantico, Argentina

EDT = Eastern Daylight Time (New York, Detroit, Toronto)

PDT = Pacific Daylight Time (Los Angeles, San Francisco, Vancouver)

NZT = New Zealand Time (Auckland, Wellington)

EAT = East Australian Time (Canberra, Melbourne, Sydney)

SAT = South African Time (Johannesburg, Kaapstad)

Telefonirajte duže platite manje!
 S GTS-Adria to je moguće.

Telefonirajte u domovinu za samo 47 pl./min*
 (standardni 14. razred, u odabranu zemlju)

Telefonirajte li poslovno ili privatno često u domovinu? Šteta je li vam visoki telefonski račun? Trebate promijeniti GTS-Adria ima rješenje! Komforna usluga je razgovorom, beznačajno, se može platiti priključak, telefonski koda i koliko bitno. Na besplatnom telefonskom broju ☎ 0800-0108810 sve informacije dobivate na materijalnom jeziku!

GTS Esprit
 CONNECTING THE NEW EUROPE.

* S GTS-Adria

Biosaner proizvodi koji su osvojili svijet! **AKTUALNO**

Znanost je konačno potvrdila, a dr. med. Hartman iz Heidelberga to potvrđuje: gen-patogeni zračenja i prirodne valne zrake su nesavršeni, koristeći i teški mikrovalni. Patentirane Biosaner antene i pločice dokazano su najbolja zaštita, a to potvrđuju zadovoljni korisnici širom svijeta.

Dr. med. Nikola Vidov, Dulsburg

Ivan Peti, Kanada Ontario, 1998.

Uz pomoć Biosaner antena i pločica moguće je zaštititi se od zračenja i mikrovala. Zbog toga Biosaner antena i pločice su najbolja zaštita. Zbog toga Biosaner antena i pločice su najbolja zaštita. Zbog toga Biosaner antena i pločice su najbolja zaštita.

Milijine pisama zahvalnosti iz cijelog svijeta, nalaze se u arhivi poduzeća Biosaner.

Biosaner - Karl Pleischler - IT, D-60388 Frankfurt, tel: 069 30 85 87 ili Pleischler GbR, HR-14331 Kapel, tel: 099 33 38 77

NARUDBENICA

Testirajte i vi efikasnost zaštitnih antena i privjesaka

<ul style="list-style-type: none"> Bioplatler p 40cm - pogodan privjesak za žensku odjeću Bioplatler p 10cm - privjesak za žensku odjeću Mini Biosaner p 15cm - odjevan zaštitni pojas p 40cm Obilježni Biosaner Maxi paket - Dopunski p 40cm + Power power p 10cm + Biosaner antena p 20cm + Power power p 20cm 	<ul style="list-style-type: none"> Pyramo-power p 40cm - pogodan privjesak za muškarca Pyramo-power p 10cm - poslatna pločica za muškarca Biosaner antena p 20cm - odjevan zaštitni pojas p 10cm COMBI paket - Dopunski p 40cm + Power power p 10cm + Biosaner antena p 20cm
--	--

U svaku narudžbu na adresi treba priložiti materijal.

Za narudžbu izvan Njemačke uplatite na račun: Biosaner i Karl Pleischler Frankfurt, konto: 8471-888, BIC: 84718888

Isprekati i još današnji poslati pismom, dopisnicom, faxom ili internetom

Na adresu: ime i prezime:
 Biosaner Karl Pleischler, IT Ulica i broj:
 D-60388 Frankfurt Grad: Polt. broj:
 T: 069 / 45 80 87 (9-20h) Država:
 F: 069 / 45 32 82 (9-24h) Datum:
 E-mail: biosaner@aol.com Potpis: